

18.8.2010

Dnro 1641/4/09

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja

Esittelijä: Esittelijäneuvos Lea Haapkylä

KANSANELÄKELAITOS EI ANTANUT LÄÄKEKORVAUSPÄÄTÖSTÄ VIIVYTYKSETTÄ

1 KANTELU

Kantelija arvosteli eduskunnan oikeusasiamiehelle 11.5.2009 lähettämässään kirjeessä Kansaneläkelaitoksen (Kela) Helsingin toimiston menettelyä lääkekorvausta koskevassa asiassa.

Kantelija kertoi jättäneensä 4.4.2009 Kelan Vuosaaren toimistoon korvaushakemuksen lääkekustannuksistaan. Hänelle ilmoitettiin, että hakemuksen käsittelyaika on noin kaksi viikkoa. Kantelija arvosteli sitä, ettei hän ollut kantelun kirjoittamisen ajankohtaan mennessä saanut päätöstä sairaanhoitokustannusten korvaamisesta. Hänen mielestään käsittely on kestänyt liian pitkään ja hän pyysi oikeusasiamiehen toimenpiteitä asiassa.

3 RATKAISU

Tapahtumat

Kantelija haki 6.4.2009 Kelaan saapuneella hakemuksella sairausvakuutuslain mukaista korvausta 1.4.2009 muodostuneista 629,75 euron lääkekustannuksista. Kantelijan kertoman mukaan hänelle ilmoitettiin käsittelyn kestävän noin 2 viikkoa. Hän soitti 11.5.2009 Kelan yhteyskeskukseen ja kiirehti hakemuksensa käsittelyä. Saadun selvityksen mukaan tämä yhteydenotto kirjattiin Kelan sähköiseen asiakirjahallintajärjestelmään. Koska sairaanhoitokorvaushakemuksia ei tallenneta sähköiseen asiakirjahallintajärjestelmään, ei 11.5.2009 kirjattu kiirehtiminen kuitenkaan kohdannut 6.4.2009 jätettyä hakemusta.

Kantelijan hakemus otettiin käsittelyyn 29.5.2009. Tällöin havaittiin, että hakemus koski Protopic 0,1 % -lääkettä, joka on ns. rajoitetusti peruskorvattava lääke eli lääkevalmiste, jonka peruskorvattavuuden lääkkeiden hintalautakunta on rajoittanut tarkoin määriteltyihin käyttöaiheisiin. Tämä osoitetaan lääkärinlausunnolla. Koska kantelija ei ollut aiemmin esittänyt lääkärinlausuntoa sairaudestaan eikä lääkehoidon tarpeestaan, häntä pyydettiin 1.6.2009 postitetulla kirjeellä toimittamaan 12.6.2009 mennessä lääkärinlausunto. Kantelija ei kuitenkaan toimittanut pyydettyä lääkärinlausuntoa, minkä johdosta hänen hakemuksensa lääkekorvauksesta hylättiin 1.7.2009 annetulla päätöksellä. Tästä päätöksestä ilmoitettiin hänelle myös sähköpostitse. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta saadun tiedon mukaan kantelija ei valittanut tästä päätöksestä muutoksenhakulautakuntaan, joten Kelan päätös tuli lainvoimaiseksi.

Kantelija toimitti sittemmin 21.1.2010 Kelan toimistoon lääkärinlausunnon, jonka perusteella hänelle myönnettiin 2.2.2010 annetulla päätöksellä korvattavuus kyseiseen lääkkeeseen. Oikeus korvaukseen myönnettiin poikkeuksellisesti lääkärinlausunnon allekirjoituspäivästä, eli 30.11.2009 alkaen.

Arviointia

Eduskunnan oikeusasiamiehen tehtävänä on valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeusasiamies ei voi puuttua siihen, miten viranomainen tai tuomioistuin on käyttänyt sille lain mukaan kuuluvaa harkintavaltaa, jos harkintavaltaa ei ole ylitetty tai käytetty väärin eikä myöskään muuttaa tai kumota näitä ratkaisuja. Katson, että Kela on 1.7.2009 ja 2.2.2010 antamallaan päätöksillä ratkaissut sairausvakuutuslain mukaista korvausta koskevan asian sille lain mukaan kuuluvan harkintavallan rajoissa.

Totean kuitenkin, että Suomen perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä. Myös hallintolain 23 §:n mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Kantelijan sairausvakuutuslain mukaisen lääkekustannuksia koskevan hakemuksen käsittely kesti Kela-lassa lähes kolme kuukautta. Helsingin vakuutuspiirin sairaanhoitokorvausten keskimääräinen käsittelyaika oli huhtikuussa 2009 7,2 päivää. Kelan ilmoituksen mukaan ilmeisesti inhimillisen erehdyksen vuoksi kantelijan hakemus jäi ottamatta käsittelyyn huhtikuussa 2009. Käsittelyaikaa pidensi selvityksen mukaan myös se, että asian ratkaisija halusi varata kantelijalle riittävän pitkän ajan toimittaa puuttuva lääkärinlausunto. Tästä syystä ratkaisija ei antanut asiassa hylkäävää päätöstä selvityksen puutteen vuoksi heti määräajan umpeuduttua vaan vasta 1.1.2009.

Näkemykseni mukaan Kela ei antanut kantelijan sairausvakuutuslain mukaista lääkekorvauspäätöstä viivytyksettä. Hakemus olisi pitänyt ottaa käsittelyyn normaalin käsittelyajan puitteissa huhtikuun alussa hakemuksen saavuttua Kelan toimistoon. Katson näin ollen, että Kela ei toiminut kantelijan korvausasiassa asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä siten kuin perustuslaissa ja hallintolaissa edellytetään.

4

TOIMENPITEET

Kiinnitän Kelan huomiota siihen, että sairausvakuutuslain mukaiset lääkekustannushakemukset tulee käsitellä kaikissa olosuhteissa ilman aiheetonta viivytystä.